

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.III.30.250/2024/6.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

Az adós: adós1

Az adós felszámolója: felszámoló1

Az adós képviselője: Trinn Ügyvédi Iroda cím1

A hitelező: hitelező1

A hitelező képviselője: Dr. Csanádi Márk Ügyvédi Iroda (cím2)

Az eljárás tárgya: vitatott hitelezői igény

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: adós

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 15.Fpkhf.44.142/2023/2. számú végzés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 76.Fpkh.105/2023/16. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az adóst, hogy 15 napon belül fizessen meg a hitelezőnek 60.960 (hatvanezerkilencszázhatvan) forint felülvizsgálati eljárási költséget, fizessen meg továbbá az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság közzétett illetékbevételi számlájára 30.000 (harmincezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az adós 2015. április 22-i kezdő időponttal felszámolás hatálya alá került.

[2] A hitelező a felszámolási eljárásban 2015. május 14-én 13.000 euró követelést jelentett be az adóssal szemben a felek között létrejött bizományosi szerződés alapján.

[3] Az adós és a hitelező mint ügyfél között Budapesten, 2009. március 23-án bizományosi keretszerződés (továbbiakban: Bizományosi Keretszerződés) jött létre, mellyel a hitelező a keretszerződésben meghatározott feltételek szerint tőzsdei/árutőzsdei/tőzsdén kívüli határidős ügyletek és/vagy opciós ügyletek bizományosként történő megkötésére adott keretmegbízást az adósnak. Kikötötték, hogy az adós által a keretszerződés alapján kötendő

egyes határidős és/vagy opciós ügyletek feltételeit az ügyfél által adott konkrét megbízás tartalmazza. Az adóstól az egyes ügyletkötések eredményességére az ügyfél ígervényt nem kap, és az ügyletből eredő esetleges veszteségeikért az adós nem tehető felelőssé.

[4] A 18. pont szerint a határidős ügylet a megbízásban megjelölt határidő elteltével, a megbízásban megjelölt napon kerül lezárásra, vagy a lejárat előtt is lezárható egy azonos termékre vonatkozó ellenirányú ügylet létesítésével. A határidős ügylet lejáratát megelőző két munkanappal korábban (áruügylet esetén a lejáratot megelőző utolsó kereskedési napon) az ügyfél köteles a határidős ügyletet lezárni vagy a határidős ügylet lejáratát meghosszabbítani. Amennyiben az ügyfél nem nyilatkozik az ügylet lezárásáról vagy meghosszabbításáról, az adós jogosult az ügyletet az aktuális piaci árfolyamon lezárni. A nyitott pozíciók lezárásának lehetséges módja a pénzalapú határidős ügyletek nyitott pozícióinak lezárása a megbízásban megjelölt lejáratkor (18.1.i), lejárat előtt az ügyfél által adott eseti megbízás alapján ellenirányú ügylet megkötése (18.1.ii), illetve a pozíció likvidálása (18.1.iii). A 19. pont kimondta, hogy a lezárt pozíción megképződött nyereség vagy veszteség a pozíció nyitási és zárási értékének különbsége. Az elszámolás az ügyféllel legkésőbb az egyes pozíciók lejáratának értéknapiját követő banki napon történik meg. A 25. pont rögzítette, hogy a keretszerződésben nem szabályozott kérdésekben az adós mindenkor hatályos üzletszabályzata és a határidős és opciós ügyletekre irányadó piaci szokványok (Üzletszabályzat) irányadó.

[5] Az adós 2013. november 2. napjától hatályos Üzletszabályzatának 7. Melléklete tartalmazta a társaság nemzetközi piacokra vonatkozó megbízásait. Ennek első bekezdése rögzítette, hogy az adós a külföldi megbízások teljesítésekor közreműködő partnert jogosult igénybe venni. A külföldi megbízások teljesítése során az ügyfél szembesülhet olyan előírásokkal, melyek a magyar szabályozástól adott esetben eltérőek, illetőleg a magyar szabályozáshoz viszonyítva többletkövetelményeket támasztanak. Ennek oka az, hogy az adós alkalmazza a közreműködő partner által meghatározott mindazon szabályokat, melyek a megbízás teljesítéséhez szükségesek, így például az ügyfél azonosítására, a kereskedelemre vagy a likviditásra vonatkozó előírásokat.

[6] Az adós és a S. Bank között úgynevezett White Label Agreement intézményi szintű megállapodás jött létre, amelynek alapján az adós az ügyfelei – köztük a hitelező – számára „eQtrader” néven elérhetővé tette a S. Bank által kifejlesztett S. Trader internetes kereskedési rendszert, amelyen keresztül az adós ügyfelei minden, a kereskedési rendszerben elérhető termékkel való kereskedelemre jogosulttá váltak. Az internetes kereskedési rendszert a S. Bank működtette, az adós ügyfelei által lebonyolított ügyletekkel az adós számolt el a S. Bankkal. Az adós úgynevezett omnibus számlát vezetett a S. Banknál, amelyhez tartozó alszámlákon keresztül az adós ügyfelei által bonyolított ügyletek eredményei külön-külön megjelentek. Az adós a hitelező ügyleteinek eredményét, annak értékpapír- és ügyfélszámláján vezette.

[7] Az adós Üzletszabályzatának 1. Melléklete szerint a BÉT-en kívüli összes piac nemzetközi piac, ezért az adós alkalmazza az ügyféllel szemben a közreműködő partner, jelen esetben a S. Bank általános szerződési feltételeit (a továbbiakban: S. ÁSZF).

[8] A S. ÁSZF 6.12. pontja szerint a S. Bank által jegyzett árakban előfordulhatnak hibák. Ilyen esetben a S. Bankot nem kötelezik azok a szerződések, amelyeket feltételezetten

– függetlenül attól, hogy ezt a S. Bank megerősítette – olyan áron kötöttek: 1.) amelyről a S. Bank képes az ügyfél felé igazolni, hogy az a tranzakció időpontjában nyilvánvalóan hibás volt, vagy 2.) amelyről az ügyfél a tranzakció időpontjában tudta, illetve az észszerűség szerint tudnia kellett volna, hogy hibás, ilyen esetben a S. Bank fenntartja a jogot arra, hogy 1.) a kötést teljes egészében törölje, vagy 2.) azt a hibás árat, amelyen a kereskedés lezajlott, kijavítsa arra az árra, amelyen a S. Bank a kötést lefedezte, vagy az árat a historikus pontos piaci árra javítsa.

[9] Az előzőtől eltérő esetet szabályozott a S. ÁSZF 16.5 pontja, amely kimondta: „Annak érdekében, hogy a S. Bank az árjegyzést a spekulatív kereskedés során szokásos gyorsasággal elvégezhesse, előfordulhat, hogy a S. Bank kénytelen olyan rendelkezésre álló árra vagy elérhetőségi információkra támaszkodni, amelyek a későbbiekben az adott piaci körülmények miatt hibásnak bizonyulhatnak. Ilyen körülmény lehet többek között valamely eszköz likviditáshiánya vagy felfüggesztése, vagy az információszolgáltatók által átadott információban, illetve az ügyletben szereplő másik fél jegyzéseiben fennálló hiba. Amennyiben ilyen eset áll fenn, és a S. Bank az ár ügyfél felé történő megadása során jóhiszeműen járt el, a S. Bank az ügyfél vonatkozásában törölheti a kötést, azonban ennek ésszerű időn belül meg kell történnie, és az ügyfél felé a S. Banknak teljes körű magyarázattal kell szolgálnia a törlés okáról.”.

[10] A hitelező 2014. december 15-én az eQtrader rendszerben határidős forex devizás ügyletre vonatkozó megbízást rögzített (50.000 svájci frank értékben euró/svájci frank vétele 641475471 pozíció számon 1,1998 árfolyamon). A számlájának egyenlege 2015. január 1. napján, a kereskedési nap nyitásakor 13.000 euró volt.

[11] A Svájci Nemzeti Bank (a továbbiakban: SNB) 2015. január 15-én 10:30 órakor bejelentette, hogy teljes egészében (nem fokozatosan) megszünteti az euró svájci frankhoz viszonyított árfolyamának saját maga által rögzített, 1,2000-es alsó határát. E bejelentés a devizakereskedési piacon korábban példa nélküli, történelmi működési zavart okozott, a hirtelen változás káoszhoz és a devizapiac teljes összeomlásához vezetett.

[12] A 2015. január 15-i lényeges események kronológiája [reggel, keleti parti idő (EST) szerint] az FXCM Inc. [...-i székhelyű lakossági devizakereskedő] szerint az alábbiak szerint alakult: 04:30 [dán idő szerint 10:30] - Az SNB bejelenti az euró/svájci frank 1,2000-es alsó határának eltörlését. 04:30:47 – Az euró/svájci árfolyam először esik 1,2000 alá. 04:30:56 – 9 másodperc múlva az FXCM részére likviditást biztosító, nagy nemzetközi bankok gyorsan elkezdik csökkenteni a likviditást, miközben a jegyzések 1,1659-re esnek vissza.

[13] A hitelező „stop-bid” megbízása 2015. január 20-i értéknapi, 2015. január 15. napján közép-európai idő szerint 10:30:47 órakor aktiválódott, amelynek költsége 20,40 svájci frank volt. Az automatikusan megnyílt pozíció azt jelentette, hogy január 20. napjáig 1,1998-as árfolyamszinten 50.000 euró/svájci frank devizapozíciót ad el, vagy a megbízás január 20-ai értéknapijáig lezárja a pozícióit egy ellenirányú ügylet nyitásával, vagy megvárja az automatikus záródást, de akkor 50.000 svájci frank átutalására lett volna köteles, amiért az akkor aktuális árfolyamon eurót kapott volna. A hitelező – nem várva meg a január 20-ai időpontot – közép-európai idő szerint 15:35:56 órakor a pozíciót saját tevékenységével, egy vételi megbízással lezárta 1,02512 értéken, a pozíció zárásának költsége 17,50 svájci frank

volt. Közép-európai idő szerint 15:32:10 órakor megnézte az aktiválódott pozíciót (642347495) és a tevékenységi napló adatai szerint 15:36:00 órakor a pozíció zárásának megtörténtét is ellenőrizte a rendszerben.

[14] Az 1,1998-as nyitó árat a S. Bank 2015. január 15-én – közép-európai idő szerint 22:46:18 órakor – korrigálta, 0,9625-re módosítva az árfolyamot, és az adóssal az így korrigált árfolyamon számolt el. A hitelező a számlaegyenlegéről 2015. április 29. napján kapott tájékoztatást (egyenlegközlőt).

[15] Amennyiben a S. Bank a nyitóárat nem korrigálta volna, akkor a hitelező számlaegyenlege az alábbiak szerint alakult volna: a hitelező 50.000 euró/svájci frank pozíciót 1,1998 árfolyamon ad el, és ugyanezt a pozíciót 1,02512 árfolyamon vásárolja vissza, 8.734 svájci frank nyereséget realizál, ami az akkori konverziós árfolyamon 9.085,34 euró lett volna. Ezen összegből levonva az adóssal mint bizományost megillető jutalékot, a számláján 9.067,14 euró nyereséget realizált volna. Az euró alszámlájának egyenlege 2015. január 15-én reggel 632,23 euró hiányt mutatott, melynek levonásával a korrigálás nélküli számlaegyenleg 8.434,91 euró lett volna.

[16] A S. Bank árkorrekciója miatt a számlán 3.131 svájci frank veszteség keletkezett, ami az akkori konverziós árfolyamon 3.256,95 eurónak felelt meg. Ehhez hozzászámítva az adóssal mint bizományost megillető jutalékot, a számlán ténylegesen 3.275,15 euró veszteség keletkezett. Figyelembe véve azt, hogy az igénybejelentő euró alszámlájának egyenlege 2015. január 15-én reggel -632,23 euró volt, a számla teljes hiánya -3.907,38 euró $[(-3.275,15) + (-632,23)]$ euró], mely összeg az akkori konverziós árfolyam szerint 4.233,80 amerikai dollárnak felelt meg.

[17] A felszámoló 2016. május 31-én arról tájékoztatta a hitelezőt, hogy a számláján nyilvántartott egyenleg a nettósítást követően 1.850,33 amerikai dollár, melyet a felszámoló mint a hitelező tulajdonát képező összeget, kiadta a hitelező részére. A felszámoló által levont 4.233,80 amerikai dollár 2015. április 22. napi középárfolyamon – a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hivatalos adatai szerint – 1.179.410 forintot tett ki.

[18] A hitelező 2015. május 13-én hitelezői igényt jelentett be a felszámolónak, amelyben kérte a számlája eredeti állapotának helyreállítását. Előadta, hogy 2015. január 15-én euró/svájci frank tranzakciót hajtott végre, amelynek következtében – annak ellenére, hogy 2015. január 15. napján reggel több mint 13.000 euró szerepelt a számláján – 2015. január 16-án a számla veszteséget mutatott egy olyan tranzakció miatt, amelyet nem a megbízása alapján hajtottak végre.

[19] A felszámoló a hitelező számítását megalapozatlannak tartotta. Mivel a felek közötti egyeztetés nem vezetett eredményre, a felszámoló az általa vitatott igényt elbírálásra a bíróság elé terjesztette.

A hitelező vitatott igénye és az adós védekezése

[20] A hitelező módosított igénye szerint 8.434,91 euró, továbbá 4.233,80 amerikai dollár hitelezői igény nyilvántartásba vételére kérte kötelezni a felszámolót a felek között létrejött Bizományosi Keretszerződés, kiemelten annak 2., 10., 18., 18.1. és 19. pontjai alapján. A S. ÁSZF ügyben irányadó rendelkezéseire hivatkozással állította, hogy a S. Bank nem volt jogosult a nyitó árfolyam utólagos korrekciójára. Az 1,1998-as nyitó árfolyam nem volt az ügylet időpontjában nyilvánvalóan helytelennek tekinthető, azonos a független szolgáltatók által 10:30:47 órára közölt árfolyammal, melyet így az adott időpontban irányadó helyes árfolyamnak kell tekinteni.

[21] Az adós ellenkérelme azon alapult, hogy az árfolyam utólagos módosítása a S. ÁSZF 6.12. pontja szerint jogszerű volt, illetve, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:282. § (2) bekezdése szerint nem köteles bizományosként kedvezőbb árfolyamon teljesíteni a hitelező felé, mint amilyen árfolyamon felé elszámolt a vele szerződő S. Bank.

Az első- és a másodfokú határozat

[22] Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott végzésével a hitelező igényét elutasította.

[23] Végzésének indokolása szerint a bíróság arra következtetett a dán Legfelsőbb Bíróság ítéletében foglaltak és az ügyben kirendelt szakértő véleményének együttes figyelembevételével, hogy a releváns tények megfelelnek a S. ÁSZF 6.12 pontjában szabályozott esetkörnek: a hitelező felé visszaigazolt ár a tranzakció időpontjában nyilvánvalóan hibás volt, ezért megillette a S. Bankot az elszámolási árfolyam korrigálása.

[24] A hitelező fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a hitelező 8.434,91 euró összegű igénye alapos, az adós részére fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 172.680 forintba leszállította, ezt meghaladón pedig az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[25] A jogerős végzés indokolásában az ítéletábra első között azt rögzítette, hogy a hitelező a felszámolóhoz 2015. május 14-én jelentett be 13.000 euró követelést az adóssal szemben, amelyet követően 2019. november 7. napján 3.902.730 forintban – a 13.000 euró 2015. április 22-i MNB árfolyamon (300,21) számított forintértékén nyilvántartott adat szerint – jelölte meg a követelését. A 2022. március 8. napján módosítottak szerint elsődlegesen 4.233,8 amerikai dollár és 8.321,17 euró összegre, másodlagosan a felszámolóhoz bejelentett 3.902.730 forintba tartotta fenn igényét, majd azt 2023. szeptember 14. napján úgy véglegesítette, hogy elfogadta az adós számszaki levezetését a 8.434,91 euró tekintetében, és ezen felül kérte még a számláján 2015. január 15. napján nyilvántartott 6.084,13 amerikai dollárból az óvadék címén beszedett 4.233,80 amerikai dollárra vonatkozó követelése nyilvántartásba vételét is.

[26] Az ítéletábra megállapította, hogy az adós által óvadék címén leemelt 4.233,80 amerikai dollár nyilvántartásba vétele iránt a hitelező elkészen jelentette be a követelését. A

2022. március 8. napi igénybejelentése a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 46. § (5) bekezdésének c) pontjában írt 180 napos jogvesztő határidőn túli, ezért igényének elutasítása ebben a körben – az elsőfokú végzésben írttól eltérő indokkal ugyan, de – helyes.

[27] A hitelező euró számlájához kapcsolódó, határidőben tett igénybejelentés érdemi vizsgálatával leszögezte a másodfokú bíróság, hogy a korábbi hatályon kívül helyező végzésben foglalt iránymutatás, a felek eszerint megtett nyilatkozatai és a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre állt az adós levezett számítása és nyilatkozata arról, hogy milyen egyenleget mutatna a hitelező számlája az eredetileg közölt árfolyamon történt elszámolással. A hitelező az adós számítását és annak eredményét elfogadta, miáltal azösszepszerűség kérdésében nem volt szükség a továbbiakban szakértő igénybevételére. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 163. § (2) bekezdése alkalmazásával való tényként volt elfogadható az ügyben, hogy az árfolyam korrigálása nélkül – a 2015. április 29-i egyenlegközlőben foglaltak helyett – a hitelező euró számlájának egyenlege 8.434,91 euró lett volna.

[28] Az igény jogalapja körében abban kellett állást foglalni, hogy a felek jogviszonyára irányadó szerződéses rendelkezések lehetőséget adtak-e az ügylet elszámolásához alkalmazott árfolyam egyoldalú, utólagos módosítására a szakértő által feltárt körülményekre tekintettel, vagyis amiatt, hogy az SNB bejelentését követő fél órában kialakult rendkívüli piaci helyzetben nem volt likviditás a piacon. Az ítéletábra hangsúlyozta: azt kellett vizsgálni az ügyben, hogy a felek szerződése rendezi-e az ilyen helyzetet; az eset a szerződés mely pontjának feleltethető meg; a történetekhez illeszthető kikötés lehetővé teszi-e az elszámolást utólag egyoldalúan megállapított árfolyamon.

[29] Rögzítette a jogerős végzés ezt követően az elsőfokú bíróság irányadónak vett jogi álláspontját, hogy az eljárásbeli jogügyletre – ahogy arról maguk a felek is egyezően nyilatkoztak – alkalmazni kellett a S. ÁSZF rendelkezéseit a Bizományosi Keretszerződés 25. pontja, az Üzletszabályzat 1. és 7. számú melléklete szerint. Az alkalmazandó anyagi jogi normát pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) rendelkezései jelentették. Erre figyelemmel a régi Ptk. 509. § (2) bekezdésére tekintettel kellett állást foglalni az ügyben abban, hogy a S. Bank mint a bizományos adóssal szerződő fél szerződésszerűen járt-e el az utólagos árkorrekció alkalmazásával.

[30] Az ítéletábra nem osztotta a törvényszék abban levont végső következtetését, hogy a dán Legfelsőbb Bíróság ítéletében rögzített, valamint az ügyben kirendelt szakértő által lényegében azonosan megállapított tények úgy értékelhetők, hogy megfelelnek a S. ÁSZF 6.12 pontjában írt körülménynek, mivel a visszaigazolt ár a tranzakció időpontjában nyilvánvalóan hibás volt, melyre figyelemmel a S. Bank elfogadhatóan járt el.

[31] Rámutatott a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék a tényállás megállapításakor egyáltalán nem volt figyelemmel a S. ÁSZF 16.5 pontjára, e rendelkezést nem vetette egybe a szakértő által megállapított tényekkel, és nem végezte el a 6.12 ponttal való együttes értelmezését sem. Döntő jelentősége volt azonban a két rendelkezés ügybeli elhatárolásának, hiszen a jelzett kikötések eltérő jogosultságokkal ruházták fel a S. Bankot.

[32] Míg a S. ÁSZF 6.12 pontja értelmében – megerősítéstől függetlenül – azok a szerződések nem kötötték a S. Bankot, és javíthatta ki az árat arra az árra, amelyen a kötést lefedezte, vagy amely a historikus piaci ár volt, amelyeket olyan áron kötöttek, amelyről a S. Bank képes volt az ügyfél felé igazolni, hogy a tranzakció időpontjában nyilvánvalóan hibás volt, vagy amelyről az ügyfél a tranzakció időpontjában tudta, illetve az észszerűség szerint tudnia kellett volna, hogy hibás.

[33] Ehhez képest a S. ÁSZF 16.5 pontja azt az esetet szabályozta, ha a S. Bank olyan árra vagy elérhetőségi információkra kénytelen támaszkodni, amelyek a későbbiekben az adott piaci körülmények miatt hibásnak bizonyulnak. Ide tartozott valamely eszköz likviditáshiánya vagy felfüggesztése is. Ilyen esetekben viszont a S. Banknak egyedül a kötés törlésére nyílt meg a lehetősége, az árat nem volt jogosult korrigálni.

[34] Az ítéletábra a S. ÁSZF 6.12 pontja és 16.5 pontja összehasonlító értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy a 6.12 pont egyedül és kifejezetten a tranzakció időpontjában nyilvánvalóan hibás áron való ügyletkötés esetére vonatkozik. A tranzakció időpontjában nyilvánvaló hiba fogalmi körébe pedig a szó általános értelmében, a rendszerben megjelenő árat érintő számelírás vagy -felcserélés, téves helyiérték, vagy más módon eltévesztett jelölés feltüntetése vonható, amely adatról már a tranzakció időpontjában egyértelműen látszik – vagyis nyilvánvaló –, hogy helytelen.

[35] Jelen ügyben elírásra, illetve ehhez hasonló tévesztésre azonban sem maga az adós, sem az általa csatolt dokumentumok nem hivatkoztak, és ilyet a szakértő sem állapított meg. A szakértő személyes meghallgatása során tett kijelentése, hogy a vizsgált ár „közgazdasági értelemben” volt hibás, is alátámasztotta az előző értelmezést, hiszen a „közgazdasági értelemben” vett árfolyamhiba – amit a szakértő különleges szakértelem birtokában, specifikus adatok, információk részletes és időigényes vizsgálata eredményeképpen állapított meg – értelemszerűen nem lehet már a tranzakció időpontjában (vagyis azonnal) nyilvánvaló, egyértelmű és kétségtelen hiba, amelyet a S. ÁSZF 6.12 pontja megnevez és szabályoz.

[36] Azt az értelmezést, hogy a közgazdasági értelemben véve hibás ár nem érthető a S. ÁSZF 6.12 pontjában írt esetkörbe, megerősíti még az ítéletábra álláspontja szerint a 16.5 ponttal való összevetés is. Ez utóbbi rendelkezés ugyanis különálló szabályként, kifejezetten és konkrétan „az adott piaci körülmények miatt”, „a későbbiekben” hibásnak bizonyuló árak, információk esetére vonatkozik. A vizsgált ÁSZF egyebekben itt nevezi meg példálózó jelleggel többek között éppen azt az ügyben igazoltan felmerült körülményt is, ha valamely eszköz likviditáshiánya vagy felfüggesztése következik be.

[37] Jelen ügyben – ahogy azt a dán Legfelsőbb Bíróság ítéletének tényállása és a szakértői vélemény is figyelembe vette – megállapíthatóan az történt, hogy extrém piaci helyzet alakult ki, amelyben likviditáshiány állt be. Erre az esetre viszont a S. ÁSZF 16.5 pontja volt irányadó: az adott pénzügyi eszköz likviditáshiányának következménye kizárólag a kötés törlése lehetett. Az ár egyoldalú, utólagos korrekciójára e kikötés alapján nem volt mód.

[38] Az előzőekből következően megállapíthatónak találta a másodfokú bíróság a S. Bank szerződésszegését abban, hogy a hitelező megnyílt, majd lezárt és vissza is igazolt

pozíciójának a visszaigazolásban szerepelt nyitó árfolyamát utóbb egyoldalúan, a hitelezőre hátrányosan módosította. A régi Ptk. 509. § (2) bekezdése szerint megállapítható volt továbbá mindezzel összefüggésben az adóst bizományosként terhelő felelősség is a hitelező felé: az adós ezért köteles helytállni a Bizományosi Keretszerződés 19. pontja szerinti elszámolásnak az eredetileg visszaigazolt árfolyamokon való elvégzéséért.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[39] Az adós felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozattal az elsőfokú végzés helybenhagyását, másodlagosan az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.

[40] Arra hivatkozott, hogy a jogerős végzés azzal, hogy a bizományosként eljáró adós terhére olyan kötelezettséget állapított meg, amely az adóssal szemben a S. Bankot nem terhelte, a régi 206. § (1) bekezdésébe, a régi Ptk. 509. § (2) bekezdésébe és az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendeletének (a továbbiakba: Rendelet) 3. cikk (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő.

[41] Az ügyben irányadó tényállás elemei közül kiemelte az adós és a hitelező bizományosi szerződését, annak alapján a hitelező kereskedését a dán S. Bank által működtetett eQtrader platformon, a bizományosi szerződéssel összefüggő csatlakozó szerződéseket az adós és a S. Bank között, az adós és a S. Bank közötti jogviszonyban alkalmazandó S. ÁSZF-t, a 2015. január 15-i átárazását az automatikusan létrejött ügyleteknek, és hogy ezt az átárazást a dán Legfelsőbb Bíróság jogszerűnek ítélte, az átárazás végrehajtását a dán felügyeleti hatóság sem kifogásolta. Hangsúlyozta, hogy az átárazást nem az adós hajtotta végre, és hogy az nem az adós és a hitelező, hanem az adós és a S. Bank jogviszonyában merült fel a csatlakozó szerződéssel összefüggésben. Az adós és a S. Bank közti elszámolás a S. Bank által korrigált árfolyamon valósult meg.

[42] Sérelmezte, hogy a jogerős végzés a fentiek alapján olyan fizetési kötelezettséget állapított meg az adós terhére – egyben a hitelező javára –, amely kötelezettség nem terheli a S. Bankot az adóssal szemben, azt nem háríthatja át. Álláspontja szerint ez a jogi megoldás azt eredményezi, hogy a hitelező az adós és a többi hitelező rovására gazdagodik, ami nem feleltethető meg a bizományosi konstrukciónak sem [rég Ptk. 509. § (2) bekezdés].

[43] A régi Pp. 206. § (1) bekezdésének sérelméhez vezet álláspontja szerint, hogy a másodfokú bíróság – bár más bíróság és hatóság döntése valóban nem kötötte – a dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság határozataira tekintet nélkül, a dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság álláspontjával ellentétesen, ezáltal kirívóan okszerűtlen értelmezte a S. ÁSZF-et. A dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság a S. Bank által végrehajtott átárazást szerződésszerűnek és jogszerűnek tekintette, vagyis úgy, hogy az megfelelt a S. ÁSZF-nek (és az ÁSZF is megfelelt a dán jognak). A jogerős végzés egyebekben nem is adta indokát az eltérésnek.

[44] A régi Ptk. 509. § (2) bekezdésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a bizományosi jogviszony nem teljesen független a csatlakozó szerződéstől, illetve hogy a bizományost nem terheli korlátlan felelősség a megbízójával szemben. A jogerős végzés a régi Ptk.-ba ütközik azzal a jogi megoldással, hogy az adós bizományosként a csatlakozó szerződés mikénti teljesítésétől függetlenül felel a megbízója felé. Állította, hogy a régi Ptk. 509. § (2) bekezdése alapján csak azt követelheti a megbízó a bizományostól, amit a bizományos követelhet az irányadó csatlakozó szerződés alapján a vele szerződő másik féltől. A hitelezőt nem illeti meg tehát olyan igény az adóssal szemben, amelyet az adós nem követelhet a S. Banktól.

[45] Kitért arra is, hogy a S. Bank eljárásának megítélése során nem függött a S. ÁSZF 6.12 pontjának helyes értelmezése a 16.5 pont értelmezésétől. Tévesen jutott arra az ítéletábra, hogy a két szerződéses pont egymást kizáró tényállásokra vonatkozik. A S. ÁSZF 6.12. pontja nem minősíti a hiba természetét, az ott írt egyetlen feltétel a nyilvánvalóság, ezért nem esik ki a közgazdaságilag értelmezhető hiba. Rámutatott még, hogy a különbözeti ügyleteket jelentő ellentétes ügyletpár ténye miatt csak a két ügylet különbsége értelmezhető és számolandó el a felek között, ami kizárja, hogy az ügyletpár egyik tagját a szolgáltató – az ÁSZF 16.5 pontja szerint – valamely releváns hiba miatt törölje. Értelmszerűen tehát csak az ügylet árfolyamának korrekciója jöhet szóba. A jogerős végzés álláspontjával szemben az ÁSZF 16.5 pontja nem volt alkalmazható az ügyben, a különbözeti ügyletpár egyik tagja nem volt törölhető. Mindebből következően a jogerős végzés meg nem engedetten ellentétes az elsőfokú bíróság, a szakértői vélemény, a dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság álláspontjával.

[46] Kifejtette végül, hogy a dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság az ÁSZF 6.12 pontja alapján állapította meg, hogy 2015. január 15-én az SNB bejelentése után automatikusan közölt árak nyilvánvalóan hibásak voltak, így azokat a S. Bank jogosult volt kijavítani, továbbá hogy a S. Bank a kijavítással szerződészerűen, az ÁSZF-nek és a vonatkozó dán jognak megfelelően járt el, amivel szemben a jogerős végzés a S. ÁSZF-re irányadó dán jog alkalmazása nélkül jutott ellentétes következtetésre. Az ítéletábra nem is foglalt állást az ÁSZF-re irányadó jogról. Döntése azért sérti a Rendelet 3. cikk (1) bekezdését, mert nem alkalmazta a dán jogot az ÁSZF-re, és nem a dán jog alapján bírálta el az ügyben releváns kérdést, hogy a S. Bank az átárazás körében szerződészerűen – a S. ÁSZF-nek megfelelően – járt-e el.

[47] A hitelező felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős végzés hatályban fenntartására irányult. Egyetértett a jogerős végzés indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[48] A Kúria a jogerős végzést a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, vagyis a felülvizsgálattal támadott, az elsőfokú végzést részben megváltoztató részében és a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból vizsgálta, és az adós által megjelölt okok egyike miatt sem találta jogsabálysértőnek.

[49] Előrebocsátja a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban – egyben a felülvizsgálati eljárás kereteinek tisztázásához –, hogy a felülvizsgálati eljárás nem folytatása a jogerős határozattal befejezett eljárásnak. A felülvizsgálat a jogerős ítélet, illetve az ügy érdemében hozott jogerős végzés ellen igénybevehető rendkívüli perorvoslat, amiből nemcsak az következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, és nem lehet tárgya sem olyan tény-, sem pedig jogkérdés, amely a megelőző eljárásban nem merült fel, de a régi Pp. 272. § (1) és (2) bekezdései, 275. § (1) bekezdése együttes értelmezésével következik az is, hogy felülbírálati jogkörét a Kúria az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve, a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a törvényes határidőben érkezett perorvoslati kérelemben előadott jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja, amennyiben a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai megfelelnek a régi Pp. következőkben ismertetett követelményeinek.

[50] A régi Pp. 272. § (1) és (2) bekezdéseiből, 275. § (2) bekezdéséből következően a jogerős határozat több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával. A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló határidőn belül kell rendelkeznie. A felülvizsgálatot kérő félnek az általa hivatkozott jogszabálysértéssel összefüggésben a megsértett jogszabályhelyet – a régi Pp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek esetében – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

[51] A fentiekből következő alapvető elvárás egyben a felülvizsgálati kérelemmel szemben – érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy hivatkozásai a fenti tartalommal megfeleltethetők legyenek a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős határozatnak: a felülvizsgálatot kérő félnek a felülvizsgálni kért határozat indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia.

[52] Jelen ügyben a felülvizsgálatot kérő adós több körülhatárolható okból támadta az ítélet tábla végzését. A felülvizsgálati kérelem azonban – a következőkben részletezettek szerint – nem valamennyi ott megjelölt hivatkozás kapcsán tartalmazott a korábban kifejtetteknek megfelelő tartalmú hivatkozást a jogerős végzés cáfolatára.

[53] Az adós a régi Pp. 206. §-ának megjelölésével kirívóan okszerűtlen bizonyítékértékelésre hivatkozással több körülmény miatt is állította a jogerős végzés

jogsabálysértő jellegét: egyrészt a S. ÁSZF ügybeli alkalmazásával, értelmezésével és mikénti értékelésével összefüggésben; és az előzőeken kívül még a dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság határozataitól való eltérés okán.

[54] A jogerős végzés eredményeként azonban nem sérült a bizonyítékértékelés szabálya. Az ítéltáblának a régi Pp. 206. §-ával összefüggésben felülbírálni kért jogi álláspontja a felülvizsgálati kérelemben kifogásolt körülmények egyikében sem volt bizonyítékértékelő munka eredményének tekinthető.

[55] A másodfokú bíróság a S. ÁSZF ügyben releváns tartalmát (6.12., 16.5. pontok) okszerűen, a csatolt iratokkal összhangban – az írásban rögzített tartalommal egyezően – rögzítette. Jogi álláspontja abban a további, a felülvizsgálati kérelemben külön kifogásolt részben, hogy a S. ÁSZF rendelkezéseit irányadónak kellett tekinteni az ügyben a felek jogviszonyára, megfelelt a Bizományosi Keretszerződés 25. pontjának, az Üzletszabályzat 1. és 7. számú mellékleteinek és a felek ebben a körben egyező tartalommal tett elsőfokú eljárásbeli nyilatkozatának is. Ezen túlmenően nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy már az elsőfokú végzés is az előzőek szerint értékelte – a felek bizományosi szerződésének és egyező eljárásbeli nyilatkozatának megfelelően – a S. ÁSZF irányadó jellegét, amit a másodfokú bíróság fellebbezés hiányában nem bírált felül. A felülvizsgálati eljárás már ismertetett korlátai szerint az adósnak ahhoz, hogy a jogerős végzés jogsabálysértő jellegét a S. ÁSZF alapvető figyelembevétele körében kimutassa, a másodfokú és az elsőfokú eljárás egyéb szabályainak megsértésén keresztül kellett volna levezetnie, hogy az ítéltábla – a fellebbezési korlátok és a felek egyező nyilatkozatából következő külön eljárási szabály ellenére – jogsabálysértően tekintette irányadónak a másodfokú eljárásban az elsőfokú végzést abban a részében, hogy az eljárásbeli jogvitára alkalmazni kellett a S. ÁSZF rendelkezéseit.

[56] Leszögezi a Kúria, hogy az ítéltábla az általa helyesen rögzített szerződéses tartalom (S. ÁSZF 6.12., 16.5.) jogi minősítésével jutott arra a következtetésre, hogy a S. Bankot mely szerződéses esetekben illette meg az ár utólagos korrekciójának joga. A másodfokú bíróság nem a felülvizsgálati kérelemben megjelöltek szerint, nem a régi Pp. 206. §-ának alkalmazásával és esetleges megsértésével, hanem a régi Ptk.-nak az adós által nem hivatkozott szerződésértelmezési szabálya (rég Ptk. 207. §) alkalmazásával vonta le azt a következtetést, hogy a S. ÁSZF-nek a S. Bank által ténylegesen alkalmazott 6.12. pontja a tranzakció időpontjában nyilvánvaló, nyomban felismerhető (vagy észszerűen realizálható) hibák kiigazításának lehetőségét teremti meg, amivel szemben a 16.5. pont hatálya más: ez a rendelkezés fogja át a tranzakciós ár később felismerhető hibáit az utóbb ismertté vált releváns piaci körülmények, külön nevesítetten a likviditáshiány miatt.

[57] A felülvizsgálati kérelem álláspontjától eltérően nem volt okszerűtlennek, iratellenesnek, ezáltal a régi Pp. 206. §-ába ütközőnek tekinthető a jogerős végzés a dán Legfelsőbb Bíróság és a dán felügyeleti hatóság határozatainak mikénti figyelembevétele miatt sem.

[58] Azon túl, hogy a tényállás szabad megállapításának elvéből következően (Pp. 263. §) a másodfokú bíróság megengedetten térhetett el határozatában más bíróság vagy hatóság döntésétől, akár a tényállás megállapítása során is [a Pp. 264. § (1) és (2) bekezdéseiben

megnevezett korlátokra nem merült fel adat, ellenkezőt a felülvizsgálati kérelem sem állított], rámutat a Kúria, hogy a jogerős végzés és a vele szembeállított dán legfelsőbb bírósági, illetve felügyeleti hatósági határozatok alapjául vett tényállások nem térnek el.

[59] Az eljárás bíróságok, illetve hatóság döntéseiben megjelenő jogi álláspontok különbözősége nem az alapul vett tényállás különbözőségéből, hanem a megállapított tények eltérő jogi minősítéséből következett.

[60] Valójában a régi Pp. 206. §-ára hivatkozással az adós nem a tényállás megállapítása kapcsán, hanem a megállapított tények mikénti értékelése, a tényekből levont jogi következtetés tekintetében támadta és tartotta jogszabálysértőnek az ítélet tábla döntését a felülvizsgálati eljárásban. Az általa szövegesen előadott jogszabálysértéssel összhangban álló, álláspontja szerint sérült jogszabályhelyet azonban nem jelölt meg.

[61] A felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányossága – a jogerős végzés jogi indokainak megfeleltethető jogszabálysértés előadásának elmaradása, illetve a szövegesen kifejtett jogszabálysértésnek megfelelő jogszabályhely megjelölésének elmulasztása – kizárta a jogerős végzés jogszabálysértő jellegének megállapítását az adós által sérelmezett körben.

[62] Az előzőek egyben szükségszerűen azt is jelentették, hogy irányadónak kellett tekinteni a felülvizsgálati eljárásban a jogerős végzés jogi álláspontját a S. ÁSZF 6.12. és 16.5. pontjának értelmezéséről.

[63] Megalapozatlanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem a régi Ptk. 509. § (2) bekezdésének megsértésére is.

[64] A régi Ptk. szabályozási rendszerében – a törvény 509. § (2) bekezdésében a hazai jogrendszerben is egyedülálló módon intézményesített del credere felelősség szabálya szerint – helytállási kötelezettség terheli a bizományost a megbízóval szemben, ha a bizományossal szerződő harmadik személy a szerződéses kötelezettségeit megszegi, és a megbízó a bizományossal szemben közvetlenül érvényesítheti a bizományossal szerződő fél szerződésszegéséből eredő igényét. Ez a szabályozási megoldás a régi Ptk. hatálya alatt sem jelenti a megbízó és a bizományos helyzetének szükségszerű és indokolatlan eltolódását, hiszen a bizományos is felléphet a vele szerződő féllel szemben, és átháríthatja rá a helytállásának következményeit.

[65] A felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányossága miatt nem volt megállapítható a jogerős végzés jogszabálysértő jellege a Rendelet 3. § (1) bekezdésének megsértése miatt sem. Az adós anélkül érvelt a dán jog alkalmazásának jogszabálysértő mellőzésével, hogy az adott ügyre vonatkoztatva kifejtette volna, az állított mulasztás miként hatott ki az ügy érdemi elbírálására [rég Pp. 275. § (3) bekezdés].

[66] Nem állította a felülvizsgálati kérelem, hogy a dán jog kizárta volna a S. Bank szerződéses teljesítésének, kiemelten az ügyben jelentőséggel bíró 2015. január 15-i intézkedésének a megítélésére a S. Bank saját általános szerződési feltételeinek, így a S. ÁSZF 6.12 vagy a 16.5. pontjának a figyelembevételét. Ellenkezőleg, tartalmilag más

jogsabálýsértéssel összefüggésben ugyan, de az adós maga is azzal érvelt, hogy a S. Bank által végrehajtott árkorrekcióra a S. ÁSZF vonatkozik, hiszen állította, hogy aszerint minősült jogszerűnek. Az ár utólagos és egyoldalú módosításának joga a S. Bankot az adós előadása szerint is az általános szerződési feltételekben kikötöttek szerint illette meg.

[67] Mindezek alapján a jogerős végzés nem volt jogszabálýsértőnek tekinthető a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok egyike miatt sem.

[68] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálattal támadott részében a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[69] A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége miatt az adós a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a hitelező jogi képviselével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, 4/A. §-a szerint a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban meghatározott áfával növelt ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget. Köteles továbbá megfizetni az illetékfeljegyzési jogra tekintettel meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket, amelyről a Kúria a régi Pp. 78. § (1) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (1) bekezdésén, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén túlmenően a 30/2017. (XII. 27.) IM rendeletnek a 26/2022. (XII. 6.) IM rendelettel módosított 3. § (2) bekezdése szerint is rendelkezett.

[70] A fizetendő felülvizsgálati eljárási illeték kapcsán a Kúria egyben a következőkről tájékoztatja az adóst: az illetéket az Állami Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni; az illeték megfizetése e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé; a megfizetés során közleményként kell feltüntetni a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezett felperes adóazonosító számát. Figyelmezteti a Kúria az adóst, hogy amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[71] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A határozat elvi tartalma

I. Nem bizonyítékértékelő munka eredménye, ezért nem minősülhet jogszabálýsértőnek a régi Pp. 206. §-a szerint, ha a jogerős végzés a helyesen rögzített szerződési tartalmat a szerződések értelmezésére vonatkozó anyagi jogi szabály alkalmazásával minősíti.

II. A régi Ptk. szabályozási rendszerében – a törvény 509. § (2) bekezdésében intézményesített del credere felelősség szabálya szerint – helytállási kötelezettség terheli a bizományost a megbízóval szemben, ha a bizományossal szerződő harmadik személy a szerződéses kötelezettségeit megszegi. A megbízó a bizományossal szemben közvetlenül érvényesítheti a bizományossal szerződő fél szerződésszegéséből eredő igényét.

Budapest, 2025. szeptember 9.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró